

צו: מי שהיה פרק תשיעי פסחים

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

16 יומא דף סה. תמורה דף
כה. [ע"ש סד. ממות פ.].
2) תמורה דף טו. [וריות
ו. 1]. 3) נמשנה שמשניות
למי' מיתת גלגלים ועי'
מיריש ועד דגס פוס'
ממזים ע. ד"ה מי שמעיקר
היירסא ויבא צמיו שלמים
וכן נממזות פ. ד"ה מי.
ד) [ע"ש לו.].

רבינו חננאל

ואמרין בר' אושעיא דאמר
בתמורה פ"ד המפריש
שתי חטאות לאחיות
והתכפר כאחת מהן שניה
רועה. ואילו בפסח כי האי
גונא קרב שלמים. ודחינן
שמואל בר' שמעון סבירא
לית. דאמר הא גמי כיון
שנתכפרו העולות ממה.
דתייא ר' שמעון אומר אף
שכפרו בעליו [ושעריה]
[ושעריה] שנתן יהו' מתות.
ותנן גמי ר' שמעון אומר
המש חטאות מהות. אי
הכי הא דתני שמואל
כל שבחטאת רועה בפסח
גמי רועה הא ר' שמעון
לית ליה רועה כלל. אלא
לעולם שמואל בר' סבירא
לית. ובאבדורין אמר. אבל
ברחוקין לא אמר. ופסח
שאבר ונמצא קודם חצות
לאו אבוד הוא. כדרכא
דאמר אבודת לית לא
רפה אבודת אלא רועה
לרבי היכי שיתכח לה.
ושניין אלא לישמואל לא
אמרין כל שבחטאת רועה
כפסח גמי רועה אלא חוד
קאמר כל שבחטאת מה
כפסח קרב שלמים. ומאי
אתא לאשמעין לאפיק
מדר' יוחנן דאמר אין
לך פסח שקרב שלמים
אלא שנמצא אחר שחיטה.
אלמא שחיטה קבעה.
הכלל דשמואל סבר חצות
קבע. וז' דקדוקה של
שמועה זו ועיניה ברוך
פסטיין.
בתנ"י המפריש נקבה
לפסחו בר'.

לאחריות. שאם תאכזר האחת יביא חכמתה. והכא איכא ללקטוי הא
לאו אבודת היא אללא דקא מומיב ליה קושיא אחרימי: ה"ג וסא אלו
כפסח כי האי גוונא קרב שלמים. דהיינו מותר הפסח גמור שהרי
לכן הופרש ואין כאן דחוי: אלא. לא תיבעי רועה בחטאת היכא
משכחת לה דשמואל כ"ר"ש ס"ל דאמר

במסכת תמורה חמש חטאות ממות
המוכרות למוטה ממות הן בכל ענינים
שאתה מולא וחסא' שמיפרו בעליה מתה
בכל שהיא זין שנמצאת קודם כפרה זין
שנמצאת לאחר כפרה זין שהפריש ליה
לאחריות ממה הנומרת: וסא רועה לר'
שמעון ליי' ליי'. ומאי היא דקאמר שמואל
כל שנתחטא רועה: שמואל גמי חוד
קאמר כל שנתחטא מה. דהיינו
כיפרו בעליה מ"מ כפסח קרב שלמים
ומו לא אמר מידי ועל כרחין כיון
דכל אבודין כפסח קריבין שלמים
ושמואל חוד קאמר מוקמי' לה כ"ר"ש
דאי כ"י או כרבנן דלית ליה רועה
בחטאת מאי קימנא קא נקיש שמואל
למימר חוד כל שנתחטא ממה כפסח
קרב שמואל הלל אף הרועה בחטאת
קריבא שלמים כפסח אכל השתא
דס"ל כ"ר"ש היו קימנן שלם דלוי לך
אבוד בחטאת שאינו מת ואין לך
אבוד כפסח שאינו קרב: ומאי קא
משמע לך. שמואל כיון דכל אבודין
בחטאת מתין ואתא שמואל למימר כל
אבודין כפסח קריבין שלמים ממתין
היא הפסח שנמצא אחר שחיטה
ומתקרינן לה לעיל אחר זמן שחיטה
יקרב אלמא קסבר האבוד בחטאת
יקרב: לאפוקי מדריבי יוחנן. דפליגי
עליה ואמר אין הפסח קרב שלמים
אלא שנמצא אחר שחיטה: אכל נמצא

קודם שחיטה. ואע"ג דאבוד היה בחטאת רועה דשחיטת השניה
קבעה ליה לקמא דחוי: קא משמע לך. שמואל דאמר כל שנתחטא
ממה וכו' שמעון דאמר אבודת בשעת הפרשה ממה ושמעון שמואל
אבוד בשעת הפרשה ובחטאת שהוא נקרא אבוד אפי' נמצא קודם
שחיטה קרב שלמים דחזות הוא דקבעיה דחוי והשתא אע"ג
דחוקימנא לשמואל חוד קאמר ליה לאוקומא כל שנתחטא ממה אמנו
לה בעליה דהא כל ממו בעליה ממות ואלו פסח ממו בעליו אחר
חזות רועה וקבעיה חזות. וליכא למימר דקביר' ליה שמואל חזות
לא קבעה דהא ר' יוחנן צר פלוגמיה הא סברא אית ליה הלך על
דחוקין באבודין מוקמינן ליה ועוד דר' יוחנן צר פלוגמיה אלאבודין
פליגי דקאמר מנאל: הכי גרסינן לישנא אחרינא ואלו כפסח היכא
דאבוד ונמצא אחר חזות קודם שחיטה קרב שלמים. ועליל קא מיהדר
והרי אבודת בשעת הפרשה לרבנן וכו' ואלו כפסח האבוד בחטאת
הפריש אחר תחמו ונמצא זה אחר חזות קרב שלמים כר' יורא
ואע"ג דאבוד היה בשעת הפרשה: ומשני בלישנא אחרינא שמואל
כרבה סבירא ליה. דאמרין קודם שחיטה שנינו שהנמצא קודם שחיטה
רועה כפסח כרבנן כחטאת: ופריבין וסא מדאמר ר' יוחנן עלה אין
הפסח קרב שלמים אלא שנמצא אחר שחיטה. מכלל דשמואל אמר
אפילו נמצא קודם שחיטה קרב שלמים דלאו שחיטה קבעה אלא חזות
קבעה וזה כיון דבחטאת אבוד היה קרב שלמים אלמא לשמואל אבוד
בשעת הפרשה אע"פ שהיה בשעת כפרה קרב שלמים: אלא
שמואל כר' סבירא ליה. דלעיל עד קא משמע לך חזות קבע:
בתנ"י או זכר בן שתי שנים. דאינו ראוי לפסח: ירעה עד שיפסח
ויביא דמיו שלמים. דקבעיה הפרשה אע"פ שמעיקרו דחוי הוא
הרי הוא כקובע שנמצא שאין הוא עצמו קרב שלמים אלא דמיו:

המפריש
כריש ולד חטאת (תמורה דף פא.) בתנ"י באבודת בין כיפרו הבעלים ללא
המפריש נקבה אפסחו בר' ויביא ברביה שפחים. אומר ר"מ דהא דקאמי ויביא דמיה
בבא דלעיל אכל קודם הפסח יביא דמיה פסח וכן מחלק בהדיא בבביתא דתמורה באלו קדשים (דף עז.)

ויביא ברביה שפחים. אכל היא עצמה אינה קריבה שלמים דש דחוי דמיו כדאמר בגמרא שמחלה לא
עלמה וא"מ ומכרנה כמות שהיא בלא מוס כיון שמעולס לא נתקדשה קדושת הגוף ואור"י דלא מיבעיא מקדיש נקבה לפסחו
דפסח קרב שלמים אחר הפסח והיא ראויה לשלמים אם תחלה הוקדשה לכן אלא אפי' מקדיש נקבה לאשמו אחר באלו קדשים
(סו:) מרעה עד שתפסחצ ומימכר ויביא אשם ואפילו רבי שמעון דאמר התם תימכר שלא במוס מלי מודה הכא דפרישית:
שמע

בדרבי אושעיא דאמר הפריש שתי חטאות לאחיות כו'. מה
שפרש"י דהוה מני לאקשווי והא לא אבוד הוא אללא
דאקשו' קושיא אחרימי לא נהירא דלוי זה סוגיית הגמרא דלמאי
דפרין שמואל רועה באבודת היכי משכחת לה לא משני מידי במאי
דקאמר כר' אושעיא ונראה לר"י

דרבי אושעיא דקאמר השניה מרעה
בכל ענין קאמר ואפי' אכזה אחר כך
דלא דמיא לשאר אבודין דמתין לרבי
דשאר אבודין תחלת הפרשתן להקריבה
וכשאלו נדמו מהקריבה ונדון הוא
שימותו אכל מפריש ז' חטאות
לאחריות דתחלת הפרשתן לדחוי כמו
שרועה בלא אכזה הכי גמי באכזה
אי גמי איכא למימר דאפילו לא אכזה
חשיב כאכזה והואל וכשמפרישה לא
חזיא להקריבה חשיב לה אכזה ולא
דמיא לאכזה לילה דהתם לא נדמת
בשעה הראוי' להקריבה והוי כאלו כל
שעה ראוי' להקריבה אכל הכא איכא
מזא ועלי דלא קריבה:

הפריש שתי חטאות לאחיות.
קשה לרבי"א היכי דמי
אי דאמר הרי זו חטאת וחור ואמר
הרי זו חטאת אין קדושה חל על
השניה דאין אדם מביא שתי חטאות
על הטו אחד ואי דאמר הרי אלו
בהמות חטאות האמר רבה דמי
שהולאיהו (עירובין ד' ג.) כל שאינו מה
אחר זה אפי' בנת אחת אינו ואפי' אחת
מהן לא קדשה וע"כ אית לן למימר
בגון שאמר אחת מהן תהא חטאת
והאחרת לאחיות וקשה לן בשלא
נאכזה החטאת אחת אמאי שני' מרע'
והא לא הוקדשה אלא לאחיות
החטאת דהיינו אס תאכזר אכל אס
לא באכזה לא נתקדשה ונראה לר"י
דרועה: אלא שמואל בר' שמעון סביר'
מאי קימנא דנקיש שמואל הלל אף
הרועה בחטאת כפסח קריבה
שלמים ולא נהירא לר"י דמאי קאמר
הא באכזה לא משכחת לרבי
דרועה דבהפריש שתי חטאות לאחיות
פירש רש"י גופיה דלאו אבוד
הוא ומהו לפרוש ר"י דפירש ר"י
שפיר ונראה לר"י דכ"ר שמעון גמי
לא מתוקם אלא באבודין דאס לא
כן מיקשי דנאכזר קודם חזות ונמצא
לילה דלאו אכזה (היא) כפסח קודם
חזות ממה לרבי שמעון ואע"ג
דלרבי שמעון אית ליה לקמן (ד' ג.)
צעלי חיים אינן נדחין וסבירא
ליה כפסח אחר חזות קרב שלמים
אע"פ שנמצא שמואל לא קסבר
לה בזה כר' שמעון ורש"י מפרש
דהא דשניין כי קאמר שמואל
באבודין דחוקין לא אמר שנייה
דחיקא הוא והשתא דמשני סבר
לה כרבי שמעון מתוך מילתיה
דשמואל כשמעוה הראשון דמיירי
בין באבודין בין דחוקין והשתא
לא מאי שמואל סבר כרבי דאס
כן קושיא חטאת שעברה שנתה
והפריש שתי חטאות לאחיות דלרבי
לאו למיתה אולי ובפסח קריבה
שלמים הלך מוקי לה כרבי שמעון
דאמר בכל חמש חטאות דלמיתה
אולי בכל ענין ואילו כפסח קרבי
שלמים ואע"ג דנאכזר ונמצא חזות
קודם רועה כפסח רועה לשמואל
דהא קמי לה צדדיה בנתנ"י מיהו
חד דר באכזר קרב שלמים כגון
נמצא אחר חזות וה"ק בכל ענין
שנתחטא ממה איכא לך דכפסח קרב
שלמים וקא משמע לך לאפוקי
מדריבי יוחנן דבע"א לא הוה קמשמע
לך מידי דבענינים אחרים מיתנה
או בנשינא או דברייתא דקרב שלמים
אין ר"י יודע מנא ליה לגמרא דלר'
שמעון חמש חטאות ממות בכל
ענין ויש לדקדק מדקמינן בפרק
שני דתמורה (דף טו.) רבי שמעון
אומר חמש חטאות ממות ולד
חטאת תמורת חטאת כו' ולא מפליגי
דמפליגי

דכל כי האי גוונא גמירי לה
כרבי פרש"י דהוה מני לאקשווי
היא לא אבוד הוא אללא דאקשו'
קושיא אחרימי לא נהירא דלוי זה
סוגיית הגמרא דלמאי דפרין שמואל
רועה באבודת היכי משכחת לה לא
משני מידי במאי דקאמר כר' אושעיא
ונראה לר"י דרבי אושעיא דקאמר
השניה מרעה בכל ענין קאמר ואפי'
אכזה אחר כך דלא דמיא לשאר
אבודין דמתין לרבי דשאר אבודין
תחלת הפרשתן להקריבה וכשאלו
נדמו מהקריבה ונדון הוא שימותו
אכל מפריש ז' חטאות לאחריות
דחוי. אלא ממה שהשניה מרעה.
דלוי חטאת שנתכפרו באחת ממה
אלא ענין דלא נדמו חטאת חמש
חטאות ממות הלכה למשה מסיני.
דכל חטאת חמש חטאות הלכה
למשה מסיני ממתן תמורה (תמורה
דף טו.)

בבא דלעיל אכל קודם הפסח יביא דמיה פסח וכן מחלק בהדיא בבביתא דתמורה באלו קדשים (דף עז.)

ויביא ברביה שפחים. אכל היא עצמה אינה קריבה שלמים דש דחוי דמיו כדאמר בגמרא שמחלה לא
עלמה וא"מ ומכרנה כמות שהיא בלא מוס כיון שמעולס לא נתקדשה קדושת הגוף ואור"י דלא מיבעיא מקדיש נקבה לפסחו
דפסח קרב שלמים אחר הפסח והיא ראויה לשלמים אם תחלה הוקדשה לכן אלא אפי' מקדיש נקבה לאשמו אחר באלו קדשים
(סו:) מרעה עד שתפסחצ ומימכר ויביא אשם ואפילו רבי שמעון דאמר התם תימכר שלא במוס מלי מודה הכא דפרישית:
שמע